

MEMORANDUM

De stedelijk adviesraad voor personen met een beperking wil via dit memorandum een aantal beleidspunten voor de volgende legislatuur onder de aandacht brengen.

1. Benaming

De adviesraad dringt erop aan om in de beleidsteksten steeds de officiële terminologie te gebruiken. Men spreekt niet meer van mindervaliden, andersvaliden enz. maar enkel **van personen met een beperking**.

2. Inclusief beleid

De adviesraad vraagt om te kiezen voor een inclusief beleid dat **aandacht** besteedt aan de noden van elke burger, dus ook **aan de specifieke noden van burgers met een beperking op elk beleidsdomein**. Concreet betekent dit dat er in elk onderdeel van het witboek van de stad voldoende aandacht moet zijn voor personen met een beperking.

Daarnaast vindt de adviesraad het belangrijk dat de stad de **stem van personen met een beperking**, in alle leeftijdscategorieën, **beluistert**. Zowel tijdens de beleidsvoorbereiding en de beleidsuitvoering van acties ten aanzien van personen met een beperking of acties die onrechtstreeks betrekking hebben op de doelgroep vragen we dat de stad dit in de mate van het mogelijke aftoetst bij de doelgroep, bijvoorbeeld: voor een beleidsactie in verband met kinderen met een beperking kan de stad deze doelgroep en hun ouders bevragen via de scholen.

3. Toegankelijkheid

Het stadsbestuur dient blijvend aandacht te besteden aan de toegankelijkheid van openbare gebouwen, winkels, voetpaden, parkeerplaatsen, ...voor personen met een beperking.

De Vlaamse verordening toegankelijkheid toont aan dat een toegankelijke leefomgeving en dienstverlening zijn uitgegroeid tot een basisrecht:

- Deze verordening verplicht gemeenten om haar publieke gebouwen bij nieuwbouw of verbouwingen toegankelijk te maken.
- Daarnaast vragen we aandacht voor **toegankelijkheid bij openbare aanbestedingen** voor nieuwe gebouwen en openbaar domein: ofwel als absolute voorwaarde (toegankelijkheid als algemeen concept) dat verder gaat dan de toegankelijkheidsverordening, ofwel als een element in de puntentelling.
- De stad moet daarnaast **nauwgezet controleren** of alle regels inzake toegankelijkheid zijn gerespecteerd vooraleer ze een **bouwvergunning** afgeleverd. Niet op plan afleesbare elementen zijn tevens belangrijk voor onder meer blinden, slechtzienden en doven. Bijvoorbeeld het ontwerp van meubilair, goede akoestiek, de keuze van kleur en gebruik van pictogrammen, spiegels voor doven (een spiegel op de trap voorzien bij de veranderingen aan de nieuwe vleugel stadhuis), wc-deuren die boven- en onderaan open zijn draagt bij tot de toegankelijkheid maar is geen voorwerp van regelgeving door een overheid. Wanneer de bouwvergunning voor publiek toegankelijke gebouwen niet voldoet aan de normen voor toegankelijkheid vragen we dat de stad de vergunning niet aflevert.

De **samenwerkingsovereenkomst met INTER** dient verder gezet en geëvalueerd te worden. Ze moeten in een vroege fase betrokken worden bij de opmaak van de plannen voor de stedelijke infrastructuur en het openbaar domein, en bij de goedkeuring van de plannen voor publiek toegankelijke gebouwen.

Vanuit het stadsbestuur kunnen handelaars van publiek toegankelijke gebouwen zoals café's, restaurants en winkels **gesensibiliseerd en gestimuleerd** worden om hun zaak toegankelijker te maken. Het **technisch advies door INTER**, dat afgeleverd wordt bij genomineerde zaken voor de 'toegankelijkheidsprijs', moet verder gezet worden. Ook doorheen het jaar zouden zaakvoerders een gratis technisch advies moeten kunnen vragen bij INTER.

Het lokale bestuur dient alle drempels weg te werken die de participatie van personen met een beperking aan de bestaande en op te richten **inspraakorganen** belemmeren (vb. aanstellen van dovertolk, inspraakvergaderingen op fysiek toegankelijke locaties, ...). In functie van inclusie vinden we het belangrijk dat personen met een beperking ook duidelijk vertegenwoordigd zijn in andere raden.

Het lokaal bestuur dient op aanvraag **een tolk gebarentaal** ter beschikking te stellen voor personen met een auditieve beperking, dit aan de stadsloketten, ziekenhuizen politie als deze aanwezig is of snel oproepbaar, dit ook kenbaar maken door een **logo** dat aangeeft of een persoon aanwezig is die doventaal machtig is.

Lichtalarm voorzien naast klassieke brandalarm

Het stadsbestuur besteedt meer aandacht aan **toegankelijke communicatie door begrijpbare taal** te spreken en te gebruiken, onder meer via begrijpbare brochures, duidelijke en laagdrempelige brieven, lay-out aangepast aan noden van slechtzienden, administratieve formulieren opgesteld in eenvoudige en duidelijke taal, via aangepaste vormelijke aspecten, ...

Project **OV buddy's** in Sint-Niklaas ondersteunen, zodat buddy's mensen kunnen assisteren bij het nemen van het openbaar vervoer.

Onderzoeken of BLUE ASSIST systeem in Sint-Niklaas kan.

4. Mobiliteit

Een toegankelijk **openbaar vervoer** is uitermate belangrijk. Het stadsbestuur dient haar contacten bij De Lijn aan te wenden om dit te bewerkstelligen. Het stadsbestuur en de vervoersmaatschappijen streven naar zo veel mogelijk toegankelijke opstapplaatsen en toegankelijke bussen en treinen door middel van goede afspraken en overeenkomsten inzake de inrichting ervan, zowel op de huidige locaties als bij nieuwe projecten.

De adviesraad blijft het door het stadsbestuur aangeboden **groepsvervoer** belangrijk en zinvol vinden voor zowel de verenigingen als de instellingen.

Daarnaast dient het **vrijwilligersvervoer** (Minder Mobielen Centrale, B-Mobiel...) blijvend te worden ondersteund en verder uitgebouwd.

Zoals voorzien in het leeraanbod gaan leerlingen van het buitengewoon onderwijs frequent op extra-murosactiviteiten om te oefenen op hun zelfredzaamheid, bijvoorbeeld onder begeleiding de bus nemen, onder begeleiding iets kopen, ... Vandaar is het belangrijk dat het stadsbestuur bijzondere aandacht moet besteden aan een **veilige inrichting in en rond schoolomgevingen van het buitengewoon onderwijs**, zodat de leerlingen zich veilig te voet kunnen verplaatsen.

Samen werken met de vervoersmaatschappij zodat deze opleidingen inrichten om betere communicatie aan te gaan met personen met een beperking.
Kan het systeem van BLUE ASSIST niet gebruikt worden?

Oversteekplaatsen voor personen met een visuele beperking in kaart te brengen en een nieuw meer hedendaags systeem invoeren.

Het stadsbestuur zet zijn **positief parkeerbeleid** voor personen die beschikken over een parkeerkaart verder. Daarbij waakt het stadsbestuur er blijvend over dat de gunstig gelegen voorbehouden parkeerplaatsen uitsluitend gebruikt worden voor de beoogde doelgroep via sensibiliseringsacties en gerichte controles door de politie.

Zone voorzien in de straten waar alleen personen met een kaart kunnen parkeren dicht bij een evenement.

5. Tewerkstelling

Het kansen geven aan personen met een beperking start al bij de aanwervingsprocedure en de selectie. Het lokale bestuur dient te streven naar een evenredige vertegenwoordiging van de kansengroepen in de personeelsformatie bij de stad en het OCMW door de **aanwervingstrategieën** aan te passen. Hierbij dient 4% het streefdoel te zijn.

De adviesraad vraagt aan het lokale bestuur blijvende aandacht om mensen met een beperking **kansen tot tewerkstelling** te geven. Eventuele struikelblokken voor personen met een lichte beperking (b.v. autisme) binnen het huidige examensysteem zouden onderzocht moeten worden.

De maatschappelijke rol van **arbeidszorg** dient ten volle te worden gewaardeerd door het stadsbestuur. We vragen dat de stad bestaande initiatieven blijft ondersteunen en nieuwe initiatieven helpt opzetten en ondersteunt.

Vanaf 1 januari 2011 wordt Begeleid Werken aanzien als methodiek binnen de dagcentra. Op deze manier wenst het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) de differentiatie binnen het dagbestedingsaanbod en meer inclusieve dagbestedingsvormen te faciliteren. De diensten voor begeleiding van personen met een verstandelijke beperking signaleren dat men op zoek is naar externe niet betaalde jobs. Het gaat dan vooral om duidelijk omschreven kleine concrete taken zowel in openbare besturen als privé-instellingen. Het is belangrijk dat bij deze tewerkstellingsvorm meer **opvang en begeleiding** wordt voorzien. We vragen dat de stad **“begeleid werken” actief promoot via goede praktijkvoorbeelden en drempelverlagende acties onderneemt naar scholen, bedrijven, organisaties, ...**

Daarnaast vragen we dat het stadsbestuur **samenwerkingsverbanden tussen de dagcentra en de werkgevers stimuleert** bijvoorbeeld onder de vorm van projectsubsidies die het mogelijk maken om bestaande werkomgevingen aan te passen aan te noden van de begeleid werkers.

Aan het stadsbestuur wordt gevraagd om de huidige **tewerkstellingsstages** van mensen met een licht mentale beperking verder te zetten en eventuele subsidies voor mooie initiatieven toekennen en bekend maken

Verdere ondersteuning van de sociale-, beschutte en leerwerkplaatsen zijn noodzakelijk.

6. Gezondheid en Zorg

Het bestaande Regionaal Overleg Gehandicaptenzorg Waasland dient blijvend als partner aangesproken te worden om de **hiaten en overlappings in het zorgaanbod** in kaart te brengen.

Vanuit deze vaststellingen is het belangrijk dat het stadsbestuur en het OCMW stappen zetten naar de **Vlaamse overheid**.

7. Wachtlijsten

Het wegwerken of reduceren van de wachtlijsten bij de instellingen die instaan voor opvang van volwassen personen met een beperking en voor personen met psychische problemen is een prioriteit binnen de sector.

Waarom kan het OCMW hier geen hulp bieden zoals in andere gemeenten.

Het stadsbestuur en het OCMW dienen hier hun **signaalfunctie** naar de Vlaamse overheid op te nemen, zeker in functie van de persoonsvolgende financiering .

Bovendien dient het probleem van **ouders** die omwille van een **hogere leeftijd** niet langer de thuiszorg voor hun kind met een beperking kunnen opnemen blijvend aan de hogere overheid gesignaleerd te worden.

De adviesraad vraagt dat het nieuwe bestuur de instellingen op het Sint-Niklase grondgebied (logische verspreiding) verder zal bijstaan om in samenspraak met de Vlaamse overheid de wachtlijsten te reduceren.

8. Aandacht voor oudere personen met een beperking

De adviesraad vraagt dat er aandacht gegeven wordt aan mensen met een beperking die op oudere leeftijd in een **rusthuis** worden opgenomen waar geen speciale begeleiding voorzien is.

Er dient een **structurele samenwerking** te worden uitgewerkt tussen de instellingen voor personen met een beperking, het OCMW en andere zorgaanbieders om dergelijke situaties goed op te volgen. Bij dit overleg dienen ook de psychiatrische ziekenhuizen betrokken te worden. Het ROG en de stedelijke adviesraad kunnen hier een rol in spelen.

Het lijkt aangewezen om deze bekommernis door te geven aan de stuurgroep die belast is met de uitvoering van het zorgstrategisch plan stadsbestuur - OCMW.

9. Ondersteuning verenigingsleven

De adviesraad vraagt dat het stadsbestuur de plaatselijke **verenigingen** voor personen met een beperking **financieel en logistiek** op dezelfde wijze blijft ondersteunen zodat op die manier hun werking mogelijk blijft.

10. Vrijtijdsbesteding

Sommige **personen met een beperking** hebben een begeleider nodig om deel te nemen aan een vrijetijdsinitiatief, zoals culturele voorstelling, evenement, ... Dit betekent een dubbele kost onder andere wat betreft **toegangsgelden**. We vragen aan het stadsbestuur om te onderzoeken welke oplossingen er zijn om de meerkost te beperken voor die personen met een beperking doordat ze een begeleider nodig hebben. Zo wordt een financiële drempel weggenomen om deel te nemen aan het cultureel aanbod, ...

Het huidig aanbod voor de **opvang van kinderen met een beperking** jonger dan 6 jaar en ouder dan 12 jaar tijdens de weekends en vakanties dient behouden en uitgebreid te worden. Een enquête kan hierbij een hulpmiddel zijn om te bekijken wat de noden zijn. De adviesraad stelt vast dat een **volle dag opvang tijdens de vakanties** van kinderen en jongeren met een beperking een **pijnpoint** blijft.

Het is belangrijk dat het stadsbestuur de jeugd, sport- en andere verenigingen stimuleert om aandacht te hebben voor inclusie en dat het stadsbestuur deze **verenigingen** op een actief wijze helpt om zich te **ontsluiten** voor personen met een beperking.

De adviesraad erkent het belang van de therapeutische werking van **sportactiviteiten** (paardensport, zwemmen, watergewinning) voor personen met een beperking en dringt erop aan dat dergelijke initiatieven blijvend gesteund worden.

Naast het inclusieaanbod moeten er initiatieven op touw gezet worden voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld **sportkampen** aangepast voor kinderen en jongeren met **autisme**. Het stadsbestuur kan een voortrekkersrol op zich nemen in die domeinen waar er geen aanbod is vanuit de verenigingen.

De adviesraad vraagt dat het stadsbestuur de sportclubs stimuleert om **G-sport** in hun club op te starten. Een ‘Start to G-sport’ project opstarten, dit door gebruik te maken van de **Special Olympics in Sint-Niklaas**

De stad voorziet **aangepaste tarieven voor de stedelijke (sport)infrastructuur** wanneer die gebruikt wordt door erkende verenigingen die zich richten naar personen met een beperking.

Bij de opmaak van de **evenementenkalender** van de stad vragen we om in het programma een aangepast aanbod voor personen met een beperking op te nemen. Hiervoor kunnen de instellingen suggesties overmaken aan het stadsbestuur. Het is bovendien interessant om toegankelijke evenementen te voorzien van een toegankelijkheidssymbool.

Het ‘aanvraagformulier evenementen, (buurt)feesten, fuiven’ moet ons inziens uitgebreid worden met een onderdeel ‘Toegankelijkheid’. Hierin kunnen de verenigingen noteren op welke wijze hun activiteit toegankelijk is zodat ook mensen met een beperking kunnen deelnemen. De brochure ‘**toegankelijke evenementen** en inclusieve projecten’ (vzw Intro) kan hen hierbij ondersteunen. Het zou nog beter indien de stad uitsluitend toestemming geeft aan de organisator indien de toegankelijkheid gewaarborgd is voor personen met een beperking.

Daarnaast vragen we aan de stad om een **toegankelijk sanitair toilet aan te kopen of te huren**, dat deel kan uitmaken van het ‘Stadsmateriaal’, zodat hiermee de toegankelijkheid van evenementen wordt gestimuleerd.

Kinderen, jongeren en volwassenen met een beperking hebben vaak een speciale band met dieren. Vandaar dat we de uitbouw van de kinderboerderij op recreatiedomein De Ster toejuichen. Hierbij dient de mogelijkheid verder onderzocht te worden om mensen met een beperking in te schakelen om een verzorgende taak op te nemen in de kinderboerderij (cfr.

zorgboerderij; begeleid werken).

De adviesraad is er voorstander van dat er in de toekomst ook **ervaringsgerichte speeltoestellen** worden gebruikt bij de ontwikkeling en uitbouw van speelterreinen en – tuinen. Dit zijn speeltuigen die de zintuigen (visueel, auditief, tactiel) aanspreken. Voorbeelden zijn onder meer: een dendrofoon, een rotterende schijf, impulskogels, een voetcarillon, een klinkelschijf.

11. Stedelijke individuele tussenkomsten en werking

Bij de samenstelling van de **adviesraad** voor de nieuwe legislatuur dient men er over te waken dat naast vertegenwoordigers van de belangengroepen en instellingen er ook **personen met een beperking in het adviesorgaan zetelen**.

12. Positieve beeldvorming

De adviesraad vindt het belangrijk dat de stad laat zien dat personen met een beperking erbij horen. We vragen dat de stad in haar communicatie **personen met een beperking** regelmatig **in beeld** brengt. Daarnaast vinden we het belangrijk dat de stad **initiatieven in de kijker** zet die de toegankelijkheid voor personen met een beperking bevorderen.

De adviesraad steunt de kandidatuur van het stadsbestuur om te fungeren als gastlocatie voor de **Special Olympics Belgium, dit moet het topmoment worden van 2019**. De burger betrekken met dit event.

13. Ondersteunen van voorzieningen

Het stadsbestuur **ondersteunt de voorzieningen** voor personen met een beperking via de investeringstoelage, renteloze leningen, welzijnstoelage en dergelijke meer.

Het stadsbestuur heeft **aandacht voor de verschillende groepen** van personen met een beperking.

14. Wonen

Het Kaderbesluit Sociale Huur voorziet recent een absolute voorrangsregel voor jongeren die begeleid zelfstandig wonen in het kader van bijzondere jeugdzorg (17 tot 21 jaar) en voor ontvoogde minderjarigen. In de realiteit zien we dat ook mensen met een beperking moeilijk op de private markt een betaalbare huurwoning vinden. Vandaar is de adviesraad vragende partij voor de invoering van een absolute voorrangsregel binnen de **sociale huisvestingsmaatschappij** onder de vorm van een **lokaal toewijzingsreglement** voor meerderjarige personen met een lichte tot matige verstandelijke, motorische, sensorische of autistische beperking die zelfstandig kunnen wonen onder de voorwaarde van begeleiding door een dienst Begeleid Wonen.

Er wordt tevens onderzocht of de Sint-Niklase Maatschappij een rol kan spelen in de huisvesting van mensen met een beperking die in aanmerking komen voor **beschermd of geïntegreerd wonen**.

De premies inzake wonen voor personen met een beperking worden beter bekend gemaakt.

Het stadsbestuur helpt mee zoeken naar **oplossingen** voor **private en sociale verhuurders** die **woonproblemen** ondervinden die veroorzaakt worden door de beperking van de huurder. Het stadsbestuur onderzoekt of hiervoor een samenwerkingsverband kan opgezet worden met diensten als begeleid en beschut wonen zodat er **snel aangepaste woonbegeleiding** kan ingeschakeld worden.

15. Onderwijs en kinderopvang

Het stedelijke onderwijs en de (buitenschoolse) kinderopvang staan zoveel mogelijk open voor kinderen met een beperking.

Jongeren die niet naar school kunnen, hebben de moeilijkheid om met een tablet contact te houden met hun klas.

Het stadsbestuur beluistert de noden van het buitengewoon onderwijs, en ondersteunt deze scholen hierin zoveel als mogelijk.

M-decreet: een onderzoek houden bij leerkrachten en ouders over hoe het loopt. En dit doorgeven aan de overheid.

Inclusiever maken van de voor en naschoolse opvang

Schoolverlaters met een beperking meer middelen geven ter ondersteuning